

[Erik Eriksen.]

højtærede Minister nu ønsker disse Udvalg lovfæstede, er Grunden den, at Ministeren ønsker Tremandsudvalgene paalagt det, som han kalder videregaaende Opgaver.

Det er min Opfattelse, at Tremandsudvalgene ikke er tjent med det. Jeg tror ogsaa, at det er farligt for deres Anseelse, at der kastes det Skær over dem, som der herved bliver gjort. Jeg vil i det hele taget advare imod at give Tremandsudvalg, Husmandskommissioner og ogsaa Jordlovsudvalget blot Skindet af at være en Art Stat i Staten. Disse Organer skal efter min Mening som hidtil være Vejledere og Medhjælpere, og det skal de være paa Frivillighedens og paa Ejendomsrettens Grund.

Maa jeg saa lige, inden jeg gaar over til § 8, sige om den Ændring, der foreslaas i § 5, og som gaar ud paa, at der ved Valget mellem flere kvalificerede Ansøgere skal lægges Vægt paa, om de paagældende har søgt faglig Dygtiggørelse, at da vi i sidste Samling diskuterede dette Forhold, erklærede jeg mig villig til at gaa med til en saadan Bestemmelse, og det samme gælder selvfølgelig i Dag.

Men saa er der altsaa, om jeg maa bruge det Udtryk: den kriminelle § 8, denne Paragraf, som med et Pennestrøg søger fjernet den grundlovhjemlede Ejendomsret. Lad mig her tage det mest iøjnefaldende først. Det er Stykkerne 10 og 11, hvor der foreslaas tillagt Staten Ret til, saa snart en Ejer af et mindre Brug fremsætter Anmodning til Tremandsudvalget om at faa mere Jord, at ekspropriere Jord fra enhver Ejendom, for saa vidt den ikke ved Ekspropriationen nedbringes til en Grundværdi paa under 25 000 Kr. Det er jo saare enkelt, og jeg behøver ikke at gaa i Detailler. Jeg kan allerede paa nuværende Tidspunkt sige, at al den Modstand, som mit Parti og jeg er i Stand til at rejse mod denne Krænkelse af Ejendomsretten, vil ogsaa blive rejst. Vi kan ikke anerkende, at Ejendomsretten skal være underlagt en tilfældig Ministers eller et tilfældigt Flertals Forgødtbefindende. Saaledes er det da heldigvis heller ikke endnu her i Landet, og jeg tror alligevel, der er et Stykke Vej, inden man er naaet saa vidt. Den højtærede Minister har før været fremme med et lignende Forslag, men dengang gik han jo fra det, fordi Grundloven bestemmer, at Vedtagelse af en Ekspropriationslov som denne ikke kan finde Sted uden efter et nyt Folketingsvalg, for saa vidt en Trediedel af Folketingets Medlemmer kræver det. Nu kan jeg jo ikke vide, om det er

Valg paa dette Grundlag, der frister Ministeren, men jeg tvivler i hvert Fald om det.

Vi fra Venstres Side har erkendt — og det gør vi fremdeles —, at der er et Problem for de indeklemte Husmænd. Striden paa dette Omraade staar ikke om det hensigtsmæssige i at give disse for smaa Brug en passende Størrelse; Striden staar alene om de Veje, der skal følges, og de Midler, der skal anvendes, og baade Ministeren og hans Parti ved, hvor vi i saa Henseende er at finde.

Det er jo ikke engang et Aar, siden vi behandlede et Forslag fra Venstreregeringen om denne Sag. I Stedet for den Udfordring, som Ministerens Forslag i Virkeligheden er, skulde han have prøvet paa at tage praktisk paa Tingene, prøvet paa at hjælpe, om jeg saa maa sige, paa normal Vis. Jeg synes heller ikke, at Forslaget, som det fremtræder her, staar særlig godt til den Samarbejdsvilje, som den højtærede Statsminister paa kalder. Hvis jeg skulde give Ministeren et godt Raad, vilde jeg sige til ham, at han skulde fjerne § 8 og i Stedet for prøve paa at give Plads for det Syn, jeg alligevel tror et Flertal her i Landet har paa Ejendomsretten.

For øvrigt synes jeg, at denne Paragraf er meget indviklet og uoverskuelig. Til Gengæld fortæller den en hel Del om det uhyre Administrationsapparat, som vil gro op om dette Forslag, hvis man tænker sig det opført til Lov. § 8 er jo ikke nogen almindelig Paragraf, den fylder 7 tæt trykte Sider. Det er der ikke meget at sige til, for naar man ser efter, omhandler denne Paragraf jo mange Ting. Den omhandler: a. Statens Forkøbsret til nedbrændte Landejendomme, b. Statens Ret til at kræve Jord afgivet ved Ejerskifte og Bortforpagtning, c. Statens Ret til at kræve Jord afgivet ved Tvangsauktion, d. Statens Ret til i særlige Tilfælde at kræve Jord afgivet til Anvendelse som Tillægsjord til mindre Landbrug, e. Afkald paa og Undtagelser fra Statens Forkøbsret og Ret til at kræve Jord afgivet, f. Fastsættelse af Afstaaelsesvilkaar ved Vurderingsnævn og Udbetaling af Vederlag for Jordafstaaelse og endelig under g. Almindelige Bestemmelser. Disse Bemærkninger skal altsaa ikke opfattes som nogen Kritik af, at Paragraffen er indviklet og noget uoverskuelig, det kunde vist ikke være anderledes, naar vi skal have alt dette med! Men jeg tør jo nok antyde, at her er Plads for Vækstmuligheder for et stort og selvstændigt Departement — jeg tror nu i det hele taget ikke, at Paragraffen og de Bestemmelser,